

КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ

Циклова комісія Управління та адміністрування

(Назва циклової комісії)

Відділення Управління та адміністрування

(Назва відділення)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

 Тетяна КОСА

«30» 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА

(Назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо – професійна програма Фінанси і кредит

Освітньо – професійна програма Оціночна діяльність

Освітньо – професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеню фаховий молодший бакалавр.

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма Фінанси і кредит

Освітньо-професійна програма Оціночна діяльність

Робочу програму навчальної дисципліни уклали: Мавріна Н.Я., спеціаліст другої категорії.

Робочу програму навчальної дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза»:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії Управління та адміністрування

Протокол № 2 від «20» серпня 2024 року

Голова циклової комісії Вікторія ЦИРЮК

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми Яна ГРИНЧІЙ
«27» СЕРПНЯ 2024 року

Розглянуто

Методист коледжу Ірина ТИМОШЕНКО
«27» серпня 2024 року

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» ос 2024 року

Голова методичної ради Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Судово-бухгалтерська експертиза
Статус	Вибіркова компонента освітньо–професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/ годин	3/90
Індивідуальне завдання (курсний проект, курсова робота)	Не передбачено
Форма контролю	<i>Залік</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» - є засвоїти суть судово-бухгалтерської експертизи, зміст основних понять і категорій; правові основи та організацію судово-бухгалтерської експертизи; процесуальний порядок проведення судово-бухгалтерської експертизи; методика експертного дослідження основних фінансово-господарських операцій; методика складання висновку експерта – бухгалтера, а також набуття студентами досвіду роботи з нормативно-правовими актами.

Завдання навчальної дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» є надання сприяння суду, органам дізнання, слідчим, прокурорам у встановленні обставин, що підлягають доказуванню по конкретній справі, шляхом вирішення питань, що потребують спеціальних обліково-економічних знань.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК 5. Здатність застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються програмні результати навчання відповідно до **ОПП**:

РН 02. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

Очікувані результати навчання:

Тема 1. Судові експертизи і експертні дослідження та їх роль у правоохоронній діяльності:

- розуміти Основні поняття економічного контролю ;
- розуміти сутність економічного контролю та його об'єктивність;
- знати основні принципи економічного контролю.

Тема 2. Теоретичні основи судово-бухгалтерської експерти:

- знати види судово-економічних експертиз;
- розуміти предмет судово-бухгалтерської експертизи.;
- знати основні завдання експертизи з фінансових та економічних питань.

Тема 3 . Методичне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи:

- розуміти сутність експертного дослідження в судово-бухгалтерській експертизі;
- знати предмет та об'єкти судово-бухгалтерської експертизи;
- володіти методами судово-бухгалтерської експертизи та методичними прийомами;
- вміти охарактеризувати основні процедур судово-бухгалтерської експертизи.

Тема 4. Процесуальний порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи:

- знати порядок планування роботи судово-бухгалтерських експертів та їх інформаційне забезпечення;
- знати що таке дослідний процес судово-бухгалтерської експертизи і його стадії;
- ознайомитись з стандартизацією проведення судово-бухгалтерської експертизи.

Тема 5. Організаційне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи:

- знати принципи судово-бухгалтерської експертизи;
- знати метод судово-бухгалтерської експертизи;
- володіти знаннями про загально-наукові і конкретні методичні прийоми судово-бухгалтерської експертизи.

Тема 6. Дослідна стадія судово-бухгалтерської експертизи :

- розуміти експертне дослідження операцій з грошовими коштами;
- знати методику проведення експертизи з матеріальними і нематеріальними активами;
- демонструвати знання з експертизи операцій в оплати праці.

Тема 7. Стадія узагальнення і реалізації результатів судово-бухгалтерської експертизи :

- ознайомитись з висновками судово-бухгалтерської експертизи;
- знати основні вимоги до висновку бухгалтера – експерта;
- ознайомитись з оцінкою висновку за наслідками експертизи слідчим і судовими органами;
- знати порядок заповнення висновку судово-бухгалтерської експертизи на приклад діючої практики.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Судові експертизи і експертні дослідження та їх роль у правоохоронній діяльності

Основні поняття економічного контролю. Сутність економічного контролю та його об'єктивність. Основні принципи економічного контролю

Тема 2. Теоретичні основи судово-бухгалтерської експертизи

Види судово-економічних експертиз. Предмет судово-бухгалтерської експертизи. Основні завдання експертизи з фінансових та економічних питань.

Тема 3. Методичне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи

Сутність експертного дослідження в судово-бухгалтерській експертизі. Предмет та об'єкти судово-бухгалтерської експертизи. Метод судово-бухгалтерської експертизи та методичні прийоми. Характеристика основних процедур судово-бухгалтерської експертизи.

Тема 4. Процесуальний порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи
Порядок планування роботи судово-бухгалтерських експертів та їх інформаційне забезпечення. Дослідний процес судово-бухгалтерської експертизи і його стадії. Стандартизація проведення судово-бухгалтерської експертизи.

Тема 5. Організаційне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи

Принципи судово-бухгалтерської експертизи. Метод судово-бухгалтерської експертизи. Загально-наукові і конкретні методичні прийоми судово-бухгалтерської експертизи.

Тема 6. Дослідна стадія судово-бухгалтерської експертизи

Експертне дослідження операцій з грошовими коштами. Методика проведення експертизи з матеріальними і нематеріальними активами. Експертиза операцій з оплати праці.

Тема 7. Стадія узагальнення і реалізації результатів судово-бухгалтерської експертизи

Висновок судово-бухгалтерської експертизи. Основні вимоги до висновку бухгалтера – експерта. Оцінка висновку за наслідками експертизи слідчим і судовими органами. Порядок заповнення висновку судово-бухгалтерської експертизи на приклад діючої практики.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ заняття	Назви тем	Кількість годин							Рекомендовані джерела інформації
		Денна форма навчання							
		усього	у тому числі						
лекції	практичні		лабораторні	семінарські	самостійна робота				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2 рік навчання, 3 семестр									
	Тема 1. Судові експертизи і експертні дослідження та їх роль у правоохоронній діяльності	8	2	-	-	-	6		O(1,7)
1	1. Основні поняття економічного контролю. 2. Сутність економічного контролю та його об'єктивність. 3. Основні принципи економічного контролю	8	2	-	-	-	6		
	Тема 2. Теоретичні основи судово-бухгалтерської експертизи	8	4	-	-	-	4		O(1,2)
2	1. Види судово-економічних експертиз. 2. Предмет судово-бухгалтерської експертизи.	4	2	-	-	-	2		
3	3. Основні завдання експертизи з фінансових та економічних питань.	4	2	-	-	-	2		
	Тема 3. Методичне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи	16	8	2	-	-	6		O(3), Д(15)

4	1.Сутність експертного дослідження в судово-бухгалтерській експертизі.	2	2	-	-	-	-	-	-
5	2.Предмет та об'єкти судово-бухгалтерської експертизи.	4	2	-	-	-	-	-	2
6	3.Метод судово-бухгалтерської експертизи та методичні прийоми	4	2	-	-	-	-	-	2
7	4. Характеристика основних процедур судово-бухгалтерської експертизи	4	2	-	-	-	-	-	2
8	Практична робота	2	-	2	-	-	-	-	-
	Тема 4. Процесуальний порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи	14	6	2	-	-	-	-	6
9	1.Порядок планування роботи судово-бухгалтерських експертів та їх інформаційне забезпечення.	4	2	-	-	-	-	-	2
10	2.Дослідний процес судово-бухгалтерської експертизи і його стадії.	4	2	-	-	-	-	-	2
11	3.Стандартизація проведення судово-бухгалтерської експертизи.	4	2	-	-	-	-	-	2
12	Практична робота	2	-	2	-	-	-	-	-
	Тема 5. Організаційне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи	14	6	2	-	-	-	-	6
13	1.Принципи судово-бухгалтерської експертизи.	4	2	-	-	-	-	-	2
14	2.Метод судово-бухгалтерської експертизи.	4	2	-	-	-	-	-	2
15	3.Загально-наукові і конкретні методичні прийоми судово-бухгалтерської експертизи.	4	2	-	-	-	-	-	2
16	Практична робота	2	-	2	-	-	-	-	-

	Тема 6. Дослідна стадія судово-бухгалтерської експертизи		12	6	-	-	-	6		O(7), Д(9)
17	1. Експертне дослідження операцій з грошовими коштами.		4	2	-	-	-	2		
18	2. Методика проведення експертизи з матеріальними і нематеріальними активами.		4	2	-	-	-	2		
19	3. Експертиза операцій з оплати праці.		4	2	-	-	-	2		
	Тема 7. Стадія узагальнення і реалізації результатів судово-бухгалтерської експертизи		18	8	2	-	-	8		O(7), Д(17)
20	1. Висновок судово-бухгалтерської експертизи.		4	2	-	-	-	2		
21	2. Основні вимоги до висновку бухгалтера – експерта.		4	2	-	-	-	2		
22	3. Оцінка висновку за наслідками експертизи слідчим і судовими органами.		4	2	-	-	-	2		
23	4. Порядок заповнення висновку судово-бухгалтерської експертизи на приклад діючої практики.		4	2	-	-	-	2		
24	Практична робота		2	-	2	-	-	-		
	Разом		90	40	8	-	-	42		

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Зміст та предмет судово-бухгалтерської експертизи.
2. Типовий стандарт дослідження судово-бухгалтерської експертизи.
3. Зв'язок судово-бухгалтерської експертизи з іншими економічними та юридичними дисциплінами.
4. Метод судово-бухгалтерської експертизи та його методичні прийоми.
5. Завдання, функції та принципи судово-бухгалтерської експертизи.
6. Бухгалтерські документи: порядок створення, зберігання та використання в судово-бухгалтерській експертизі.
7. Використання матеріалів інвентаризації при виявленні та розслідуванні корисливих злочинів в економіці.
8. Види методів та прийомів, що використовуються в судовій бухгалтерії.
9. Вилучення і використання обліково-бухгалтерських документів органами дізнання та попереднього слідства.
10. Методи фактичного контролю, що використовуються у судовій бухгалтерії.
11. Судово-експертна діяльність в Україні.
12. Зміст та предмет судово-бухгалтерської експертизи.
13. Метод та об'єкти судово-бухгалтерської експертизи.
14. Основні завдання судово-бухгалтерської експертизи.
15. Порядок призначення та проведення судово-бухгалтерської експертизи.
16. Зміст та структура постанови про призначення судово-бухгалтерської експертизи.
17. Права, обов'язки та відповідальність експерта-бухгалтера.
18. Відмінність судово-бухгалтерської експертизи від ревізії, яка проводиться за ініціативою органів внутрішніх справ та аудиту.
19. Методи дослідження документальних облікових даних.
20. Структура та зміст висновку експерта-бухгалтера, вимоги до його складання.

21. Проведення додаткової та повторної судово-бухгалтерських експертиз.
22. Документальна ревізія як форма фінансово-економічного контролю.
23. Суть і особливості ревізії, яка проводиться за ініціативи органів дізнання та попереднього слідства.
24. Інвентаризація як елемент судово-бухгалтерської експертизи.
25. Вимоги до складання висновку експерта бухгалтера.
26. Методика дослідження судово-бухгалтерської експертизи основних засобів, нематеріальних активів і товарно-матеріальних цінностей.
27. Права обвинуваченого в разі призначення та провадження судово-бухгалтерської експертизи.
28. Методика дослідження судово-бухгалтерської експертизи операцій з грошовими коштами.
29. Законодавче регулювання експертної діяльності в Україні.
30. Методика дослідження судово-бухгалтерської експертизи розрахунків з оплати праці.
31. Дослідження і оцінка висновку експерта-бухгалтера.
32. Методика дослідження судово-бухгалтерської експертизи при виявленні та розслідуванні податкових правопорушень.
33. Дослідження первинних документів експертом-бухгалтером.
34. Методика дослідження судово-бухгалтерської експертизи операцій у зовнішньоекономічній діяльності.
35. Види судових експертиз.
36. Методика дослідження судово-бухгалтерської експертизи операцій з цінними паперами.
37. Висновок бухгалтера-експерта, його структура та методика складання.
38. Підстави призначення судово-бухгалтерської експертизи.
39. Джерела інформації для проведення судово-бухгалтерської експертизи операцій з товарно-матеріальними цінностями.
40. Методичні прийоми дослідження операцій з товарно-матеріальними цінностями.

6. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, складання реферату);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (розв'язання завдань);
- індивідуальна робота.

Методи оцінювання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- реферати,;
- презентації результатів виконаних завдань;
- захист практичних і лабораторних робіт;
- залік.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1 Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою:

Національна шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	Здобувач має глибокі, міцні, систематичні знання всіх положень теорії, може вільно сформулювати закони, положення та принципи, використовує здобуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою, демонструє достатній рівень узагальнення знань	Здобувач самостійно розв'язує типові задачі, здатний проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних завдань студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати
«Добре»	Здобувач знає і може самостійно сформулювати основні принципи, навести приклади, але не завжди може довести їх самостійно, застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим	Здобувач самостійно розв'язує типові завдання, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, може самостійно обрати метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату
«Задовільно»	Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати за допомогою викладача основні положення теорії, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може	Здобувач може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати елементарний аналіз операцій, але не спроможний самостійно визначити метод розв'язання задачі. Може робити висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи
«Незадовільно»	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, у відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими поняттями та визначеннями курсу	Здобувач знає умовні позначення та вміє розрізняти основні поняття, виконувати найпростіші завдання, але не може самостійно виконати облікову роботу і зробити висновки

7.2 Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
64-73	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основні джерела інформації:

1. Білуха М. Т. Судово-бухгалтерська експертиза: підруч. К.: ВК «Воля», 2017. 656 с.
2. Біленчук П.Д., Лисиченко В. К., Клименко Н.І. Криміналістика: підруч. / П.Д. Біленчук, В.К. Лисиченко, Н.І. Клименко. К.: Атіка, 2019. 544 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Судово-бухгалтерська експертиза: навч. посіб. Житомир: ПП «Рута», 2017. 460 с.
4. Бутинець Ф. Ф. Контроль і ревізія: навч. Житомир: ЖІТІ, 2020. 512 с.
5. Використання спеціальних знань для попередження злочинів у сфері економіки. URL: http://www.pravo.vuzlib.org/book_z548_page_17.html.
6. Дікань Л. В. Податкова система. Харків: ХДЕУ, 2020. 252 с.
7. Судово-бухгалтерська експертиза / [Гуцаленко Л. В., Михалчишин Л. Г., Сидорчук В. М., Пентюк І. К.]. К. : ЦУЛ. 2022, 350 с.

Допоміжні джерела інформації:

1. Камлик М.І. Судова бухгалтерія: підруч. К.: Атіка, 2017. 376 с.
2. Куркін М.В. Ревізії та перевірки за зверненнями правоохоронних органів. Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2019. 412 с.
3. Мумінова-Савіна Г.Г. Судово-бухгалтерська експертиза: навч. посібК.: КНЕУ, 2017. 202 с.
4. Непочатова В.С. Внутрішній контроль розрахунків з покупцями та замовниками. *Молодий вчений*. № 3 (30). 2021. С. 134-138.
5. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2022. 696 с.
6. Організація, призначення, проведення судово-бухгалтерської експертизи та оцінка її результатів. URL: http://pidruchniki.ws/14940511/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/organizatsiya_priznachennya_provedennya_sudovo-buhgalterskoyi_ekspertizi_otsinka_rezultativ

7. Отенко В. І. Судова бухгалтерія для менеджерів підприємств.: ВД «ІН- ЖЕК», 2020. 560с.
8. Пантелєєв В.П. Словник бухгалтера та аудитора. К.: ДП «Інформ.аналіт. агентство», 2022. 239 с.
9. Петренко С.М. Удосконалення організаційно-методичних засад внутрішнього аудиту. ДонНУЕТ. 2023. № 4. С. 341-347.
10. Панкін С. С. Облікові експертизи при розслідуванні правопорушень, пов'язаних з ухиленням від сплати податків. *Науковий вісник Дніпропетровського ЮІ МВС України*, 2021. № 2. С. 179 – 188.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua
2. Міністерство фінансів України – www.minfin.gov.ua [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3) – Бібліотеки в Україні. [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/) Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – Бібліотеки та науково- інформаційні центри України. [http://www. library. lviv.ua/](http://www.library.lviv.ua/) – Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. <http://uk.wikipedia.org> – вільна енциклопедія.
3. [http://www. sta.gov.ua](http://www.sta.gov.ua) [http://www. buhgalteria.com.ua](http://www.buhgalteria.com.ua) [http://www. vobu.com.ua](http://www.vobu.com.ua) [http://www. library.if.ua](http://www.library.if.ua) [http://www. cul.com.ua](http://www.cul.com.ua) <http://www.uashops.com.ua><http://www.zakon.rada.gov.ua>

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії